

Jaciment arqueològic Cruïlla de Santa Margarida

Martorell

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Prop de l'església de Santa Margarida

Coordenades:

Latitud: 41.46683
Longitud: 1.9151
UTM Est (X): 409404
UTM Nord (Y): 4591150

Classificació

Número de fitxa: 08114 - 232
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Modern
Segle: XII-XVI
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Destruït.
Protecció: Legal
Observacions protecció: Decret 78/2002 del patrimoni arqueològic i paleontològic
Número inventari: CCAA 20715
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08113A011001120000TZ
Fitxes associades:
[Santa Margarida](#)
Autoria de la fitxa: Dídac Pàmies Gual. SPAL

Descripció

El jaciment rep del nom d'una hipotètica cruïlla de camins d'època medieval que es trobaria en aquest indret i que podria tenir l'origen a l'època romana. Però les estructures més antigues documentades per l'excavació realitzada l'any 2010 es remunten a les darreries del segle XII. A aquell moment corresponen 28 sitges excavades a les argiles naturals de morfologia molt heterogènia que en cap cas es van trobar senceres en trobar-se la boca o la part superior escapçada com a causa de l'aplanament que es va fer al segle XIV per bastir a sobre un mas. Majoritàriament eren circulars, d'entre 1 i 1,20 m de diàmetre i van aparèixer 15 globulars, amb el fons concau, i 13 cilíndriques, amb el fons pla. La construcció d'aquests dipòsits va ser diacrònica ja que casos es documenten algunes que tallen d'altres dipòsits prèviament amortitzats. Tot sembla indicar que l'amortització es va produir d'una manera ràpida molt a les darreries del segle XII o a començament del segle XIII. Els materials arqueològics aparegut al rebliments era molt unitari, format per olles de ceràmica grisa de perfil globular i vora girada, amb els llavis arrodonits i plans i base plana. Pocs exemplars van aparèixer decorats amb unes línies paral·leles incises al coll.

A la mateixa fase, hom pot datar un petit forn metal·lúrgic, emprat probablement per a fer reparacions a les eines agrícoles, alguns murets molt escadussers, que podrien correspondre a coberts i un petit dipòsit.

Al segle XIV, sobre el camp de sitges amortitzat, a l'igual que la resta d'estructures coetànies, es va construir una masia de la que es va poder excavar una part amb una superfície de 70 m². D'aquest edifici es coneixen 2 estances principals, de planta rectangular que es distribuïen al voltant d'un pati de 25 m² i altres dues secundàries, molt estretes que han estat interpretades una com a magatzem o estable i l'altra com a corredor o distribuïdor. Al pati es va identificar un cos d'escales que confirmaria l'existència, d'almenys, una planta pis. L'edifici es va aixecar amb parets de maçoneria lligada amb calç o amb argila indistintament, de 0,6 m d'amplària que es conservaven fins a una alçària d'1,6 m. Hi ha indicis de l'existència de dues pilastres, que haurien sostingut una arcada. La coberta seria de teula àrab i el paviment de lloses. Al llarg del segle XVI es va produir un abandó gradual d'aquest edifici del qual es van espoliar alguns elements, abans de la seva caiguda, com per exemple les lloses que havien format el paviment.

Després de l'abandó es va modificar la topografia de l'indret mitjançant l'aportació de terra i la construcció de murs de contenció i l'excavació va permetre documentar les rases de les vinyes que van estar en producció de l'autopista AP-7, moment a partir del qual es van abandonar els conreus i, va començar l'explotació de graves a la banda nord del pujolet sobre el que es documenten les restes descrites, que ha malmès una superfície de 400 m² de jaciment.

Observacions:

La fitxa s'ha omplert amb les dades de la fitxa B 02 BPU-06.BARP del Catàleg de Béns Arquitectònics, Històrics i Ambientals de Martorell, redactat pel Servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.

Història

Jaciment arqueològic excavat entre els mesos d'abril i juny de 2010 per Roser Arcos López en el marc del projecte "Autopista AP-7: La Jonquera-Salou. Remodelació de l'enllaç i implantació de peatges en sistema tancat a l'enllaç de Martorell (Martorell, Baix Llobregat)".

Bibliografia

PÉREZ FARRIOLS, J., ET ALII. Catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals i disposicions de protecció per al POUM de Martorell. Ajuntament de Martorell i Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona. 2014.

